

PATVIRTINTA
Pasvalio specialiosios mokyklos
direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d.
įsakymu Nr. V-161

ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos švietimo pagalbos teikimo mokiniui modelio aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis:
 - 1.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804);
 - 1.2. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 54-2644, 157-7969);
 - 1.3. Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Žin., 2011, Nr. 45-2121);
 - 1.4. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-1393 (Žin., 2004, Nr. 100-3729; 2009, Nr. 44-1724; 2011, Nr. 99-4675);
 - 1.5. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 08 d. įsakymu Nr. V-1229 (Žin., 2011, Nr. 92-4396);
 - 1.6. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 08 d. įsakymu Nr. V-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395);
 - 1.7. Psichologinės pagalbos švietimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 05 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220).
2. Šis Aprašas reglamentuoja mokyklos darbuotojų — pagalbos mokiniui specialistų, slaugytojo(s) masažisto(ės), klasės vadovų, mokytojų, mokytojų padėjėjų, šeimos auklėtojų ir mokyklos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančių didinti ugdymo(si) veiksmingumą.
3. Aprašas nustato mokinių švietimo pagalbos organizavimą, formas ir rūšis, padedančias mokiniui įgyvendinti teisę į mokslą ir lygias galimybes.
4. Švietimo pagalbos tikslai:
 - 4.1. padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą ir lygias galimybes;
 - 4.2. užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymą(si) mokykloje;
 - 4.3. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui mokykloje.
5. Švietimo pagalbos uždaviniai:
 - 5.1. užtikrinti mokinių saugumą mokykloje;
 - 5.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti;

- 5.3. užtikrinti vaikų mokymą(si) pagal individualizuotas privalomojo ugdymo programas iki 21 metų
- 5.4. kartu su tėvais (globėjais/rūpintojais) padėti mokiniams pasirinkti ugdymo įstaigą, profesijai išigyti pagal jų galias;
- 5.5. padėti atvykusiems mokiniams adaptuotis mokykloje;
- 5.6. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.
- 6. Švietimo pagalbos teikimo principai:
 - 6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
 - 6.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;
 - 6.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis;
 - 6.4. decentralizacija — šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
 - 6.5. individualumas — pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;
 - 6.6. veiksmingumas — remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

II. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

- 7. Švietimo pagalbos gavėjai — mokyklos mokiniai, mokytojai, mokinių tėvai.
- 8. Švietimo pagalbos teikėjai — klasių vadovai, mokytojai, šeimynų auklėtojai, psichologas, socialinis pedagogas, logopedas, slaugytoja(s), mokytojas - kineziterapeutas, masažistas, mokyklos vadovai.
- 9. Švietimo pagalbos formos:
 - 9.1. individualus darbas su mokiniu:
 - 9.1.1. mokymu namuose;
 - 9.1.2. iškilus individualioms problemoms.
 - 9.2. darbas su klase ar grupe:
 - 9.2.1. ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas;
 - 9.2.2. konsultacijos;
 - 9.2.3. psichologiniai ar sociologiniai tyrimai;
 - 9.2.4. logopedo, socialinio pedagogo ir psichologo grupiniai užsiėmimai;
 - 9.2.5. profesinis bei karjeros planavimo informavimas;
 - 9.2.6. sveikatinimo veiklos vykdymas.
 - 9.3. darbas su mokinio šeima ar jo atstovais pagal įstatymą:
 - 9.3.1. pagalba sprendžiant problemas, trukdančias mokinio ugdymo(si) procesui;
 - 9.3.2. pagalba pasirenkant būsimą profesiją;
 - 9.3.3. tėvų (globėjų/rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas.
 - 9.4. darbas su mokyklos bendruomene:
 - 9.4.1. saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas:

9.5. darbas su socialiniais partneriais (Pasvalio PPT, Pasvalio rajono policijos komisariatas, Vaiko teisių tarnyba ir kt.) siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.

10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

10.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų/rūpintojų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją);

10.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ar mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas;

10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas — ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius;

10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

10.5. nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas mokykloje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

11. Klasių vadovai ir mokytojai, šeimynų auklėtojai teikia pagalbą savo klasės/šeimynos mokiniams:

11.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(si) bei branda;

11.2. siekia pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, individualizuoja ugdymo procesą;

11.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

11.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

11.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui specialistais;

11.6. informuoja tėvus (globėjus/rūpintojus) apie išskylančias problemas;

11.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

11.8. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(si).

11.9. parenka tinkamas mokymo, ugdymo priemones.

12. Pagalbos mokiniui specialistai (psichologas, logopedas, socialinis pedagogas) teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pagalbą:

12.1. psichologinė pagalba — teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, yra paskirta PPT, prašo mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai), mokytojai, gavę tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimą, prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba (jeigu tėvai nesirūpina vaiku). Teikiant psichologinę pagalbą vykdoma:

12.1.1. mokinio asmenybės ir mokymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais) ir mokytojais, šeimynų auklėtojais, juos konsultuojant;

12.1.2. mokinių ir jų tėvų konsultavimas karjeros ugdymo klausimais.

12.2. socialinė pedagoginė pagalba, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje — teikiama mokiniui, tėvams ar teisėtiems vaiko atstovams, mokytojams, šeimynų auklėtojams ir kitiems mokykloje dirbantiems specialistams:

12.2.1. problemų, susijusių su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo) vertinimas ir sprendimas;

12.2.2. darbas su mokiniais, priklausomais nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą;

12.2.3. pagalba tėvams ar teisėtiems mokinio atstovams ugdant savo vaiką (suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

12.2.4. bendradarbiavimas su klasių vadovais, kitais pedagogais, specialistais, mokyklos administracija sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

12.2.5. bendradarbiavimas su klasių vadovais, šeimynų auklėtojais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

12.3. specialioji pagalba — teikiama, kai ją skiria PPT ir mokyklos Vaiko gerovės komisija, tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimu.

12.3.1. specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjai - logopedas.

12.3.2. specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba vykdoma, kai mokyklos Vaiko gerovės komisijos paskirtos specialiosios pagalbos gavėjų sąrašą, komisijos pirmininko suderintą su PPT, patvirtina mokyklos direktorius.

13. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos.

13.1. plėtoja ir efektyvina profesinio ir karjeros planavimo veiklą mokykloje bei padeda mokiniams kryptingai ir motyvuotai rengtis tolimesnei karjerai bei gyvenimui.

14. Slaugytojas—dirba bendradarbiaudamas su mokyklos bendruomene, bei kitų įstaigų slaugytojais, psichologinės bei socialinės pedagoginės pagalbos ir kitų suinteresuotų tarnybų specialistais:

14.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams/rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

14.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (mokyklos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) mokyklos bendruomenei;

14.3. inicijuoja ir dalyvauja mokyklos sveikatinimo projektų (programų) rengime bei juos įgyvendinant;

14.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

14.5. dalyvauja mokyklos darbo grupėse, sprendžiančiose mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas.

15. Bibliotekininkas - tenkina informacinius mokinių, poreikius.

16. Mokyklos vaiko gerovės komisija:

16.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams (globėjams/rūpintojams), saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą;

16.2. organizuoja švietimo individualizuotų programų rengimą mokiniams, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių pakartotinį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

17. Ugdymo karjerai koordinatorius (socialinis pedagogas):

17.1. teikia sistemingas, kokybiškas ir inovatyvias ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams;

17.2. organizuoja integruotas dalyko ir ugdymo karjerai pamokas, klasės valandėles, netradicinio ugdymo dienas bei kitus renginius;

17.3. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais mokytojus, mokinių tėvus (globėjus/rūpintojus).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Apraše pateiktos švietimo pagalbos teikimo mokiniui modelio nuostatos pavaizduotos 1 paveiksle.

19. Pageidavimus, pasiūlymus dėl švietimo pagalbos mokiniui teikimo mokinių tėvai (globėjai/rūpintojai) žodžiu ar raštu gali pareikšti mokyklos direktoriui, direktoriaus pavaduotojams ugdymui, klasių vadovams, aptarti Mokyklos taryboje.

20. Mokykloje dirba aukštos kvalifikacijos mokytojų kolektyvas, pilnai sukomplektuoti pedagoginės pagalbos specialistai apjungti Vaiko gerovės komisijos veikloje. Didelė darbo patirtis ir profesionalumas sudaro prielaidas tinkamai teikti pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, socialinę, informacinę pagalbą mokiniams.

DALYKO MOKYTOJAS

Iškilius problemai pamokoje, mokytojas sprendžia savo nuožiūra. **Bendra problema:** įtūžusiam, blogos nuotaikos, sveikatos, nenusiteikusiam dirbti mokiniui, pasišalinus iš klasės, mokytojas klasės mokiniams nurodęs užduotį, pasikviečia mokyklos to aukšto valytoją, kuriame vyksta pamoka, jos paprašo paieškoti mokinio, o pats toliau veda pamoką. Valytoja po ieškojimo informuoja mokytoją, kokia situacija. Neradęs mokinio, mokytojas informuoja socialinį pedagogą, nesusisiekęs su socialiniu pedagogu, informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui, nesusisiekęs su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, informuoja mokyklos direktorių. Po įvykio dalyko mokytojas rašo pažeidimo aktą ir atiduoda socialiniam pedagogui. Apie įvykį dalyko mokytojas informuoja klasės vadovą. Klasės vadovą informuoja tik klasės vadovo darbo metu (pertraukų metu, arba po pamokų).

KLASĖS VADOVAS

Kalbasi su mokiniu, stengiasi išsiaiškinti problemą ir padėti ją spręsti. Klasės vadovas teikia dalyko mokytojui elgesio koregavimo strategijas. Gali jas parašyti arba žodžiu. Iškilius rimtai problemai, informuoja mokinio tėvus (globėjus), kviečia į susitikimą ir individualiai kalbasi su tėvais. Jei negali problemos išspręsti, kreipiasi į specialistus.

SPECIALISTAI

Socialinis pedagogas

Logopedas

Psichologas

Slaugytojas

Kalbasi su mokiniu, veda individualias konsultacijas mokiniams, bei jų tėvams (globėjams), kartu su klasės vadovu kontroliuoja lankomumą, stebi mokymosi rezultatus. Teikia pasiūlymus, mokinio elgesio koregavimo strategijas dalyko mokytojams, klasės vadovams, tėvams, šeimynų auklėtojams. Visi pagalbos teikimo specialistai bendradarbiauja tarpusavyje, priima sprendimus ir juos teikia mokyklos administracijai. Slaugytojas mokiniams paduoda gydytojos paskirtus vaistus, esant reikalui suteikia pirmąją pagalbą, lydi mokinį pas gydytoją. Specialistai gali ateiti į pamokas stebėti mokinio elgesio, išsiaiškinti į ką mokinys reaguoja pozityviai, į ką negatyviai, kokios mokinio reakcijos.

MOKYKLOS VAIKO GEROVĖS KOMISIJA

Kviečia mokinio tėvus pokalbiams į posėdžius, analizuoja mokinių elgesio problemas, teikia pasiūlymus. Organizuoja mokinio pakartotinį tyrimą ir teikia dokumentus Pasvalio rajono savivaldybės ŠPT. Rekomenduoja tėvams lankyti tėvų grupinius užsiėmimus-mokymus.

SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VAIKO GEROVĖS KOMISIJA (VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMAS)

Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisija, teikia Savivaldybės administracijos direktoriui sprendimą dėl priimtų priemonės.

